

Euroopa ühenduste loomine

Euroopa ühenduste moodustajate hulgas oli kolm suurt (Prantsusmaa, Saksamaa, Itaalia) ja kolm väikest (Belgia, Holland, Luksemburg) riiki. Integratsiooni mootoriteks on läbi ajaloo kujunenud kaks mõjukamat – Prantsusmaa ja Saksamaa. Kuigi riigid leidsid lepinguid allkirjastades ühise keele, olid nende motiivid ühenduste loomisel küllaltki erinevad.

Prantsusmaa motiivides olid segunenud poliitiline ja majanduslik mõõde. Prantslased soovisid edasiste sõdade vältimiseks kaasata Saksamaa Euroopa integratsiooniprotsessi ning takistada Saksamaa saamist ülemvõimuks Euroopas. Eesmärgi täitmine oli eriti oluline, võttes arvesse Prantsusmaa keerulist poliitilist situatsiooni tol perioodil. 1950-ndatel tekkisid mitmed koloniaalkonfliktid prantslaste territoriaalvaldustel nii Indo-Hiinas kui Põhja-Aafrikas, komplitseerides stabiilse riigi ülesehitamist. Seega mängis ühenduste moodustamine tähtsat rolli riigi sisemise tasakaalu tagamisel ning valitsuse mõjukuse taastamisel. Samal ajal ei saa alahinnata ka majanduslike motiivide olulisust. Majanduse noorenduskuuri kõrval nägi Prantsusmaa ühenduses ainulaadset võimalust suure ja kohmaka põllumajandussektori reformimisel, mis hõlmas üle 2 miljoni põllumajandusettevõtte, millest kolm neljandikku olid liialt vaesed ja ebaefektiivsed kasumi tootmiseks. ESTÜ loomine tagas prantslastele ka ligipääsu Saksamaa söeressurssidele ning garanteeritud turu oma konkurentsivõimetule terasetoodangule Lõuna-Saksamaal.

Saksamaa nägi ühenduses samuti ulatuslikku potentsiaali oma majandusliku arengu tõhustamisel. Tagades läbi ühenduse taasrelvastumise võimaluse, suutsid sakslased taaskäivitada rasketööstussektori. Samuti nägi Saksamaa ühisturu loomises soodsaid võimalusi kogu majandussektori arendamiseks, lootes uute turgude avanemisel luua tootjatele soodsamad tingimused. Lisaks majanduslikele motiividele õhutas Saksamaad koostööle soov olla aktsepteeritud Euroopa 'normaalse' liikmena ning pääseda isoleeritusest, mis tekkis juba I maailmasõja järgsel perioodil.

Sõltumatus Saksamaas nähti pärast sõda väga suurt ohtu rahule ning riikide julgeolekule, seetõttu peeti kasulikuks Saksamaa nii poliitiliselt kui ka majanduslikult siduda teiste Euroopa riikidega. Samuti tähendas Saksamaa integratsiooniprotsessi kaasamine selle riigi poliitilist rehabiliteerimist teiste riikide poolt.

Sarnaselt Saksamaale ja Prantsusmaale oli ka **Itaalia** sisepoliitiline olukord II maailmasõja järgsel perioodil ebastabiilne. Seega oli poliitilise stabiilsuse tagamine majandusliku arengu eeltingimuseks. Ühendustega liitumine aitas vältida kommunistlike poliitiliste jõudude esiletõusu ning säilitada demokraatlik valitsemiskord.

Väikeriikide – **Belgia, Hollandi ja Luksemburgi** – jaoks oli ühenduste loomine juba alanud omavahelise integratsiooniprotsessi loomulikuks jätkuks. Beneluxi riikide suhteline väiksus ning arusaamine, et üksi on maailmaareenil raske mõjuvõimu omada, kallutas neid riike tihedamale majanduslikule koostööle teiste Lääne-Euroopa riikidega. Ka maailmasõdade kogemus, kus Beneluxi riigid olid Saksamaa poolt vallutatud, andis tõuke soovile end tiheda koostööga siduda ning seeläbi rahu ja turvalisus tagada. Ühenduse asutajaliikmetena on Belgia, Holland ja Luksemburg suutnud luua küllaltki kaaluka positsiooni Euroopa Liidus, mängides kesksel rollil institutsioonide asukohariikidena.